

บทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย

19 สิงหาคม 2559

ห้องปฏิบัติการเมขลา ศูนย์ป้องกันวิกฤตน้ำ

สำนักบริหารจัดการลุ่มน้ำโขง

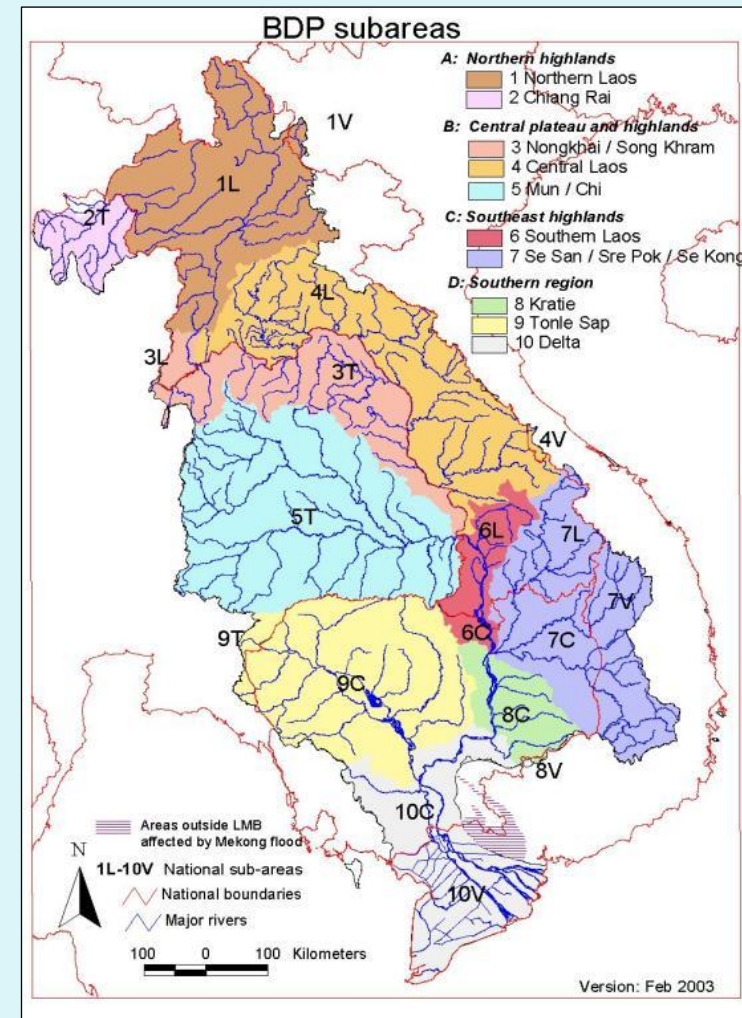
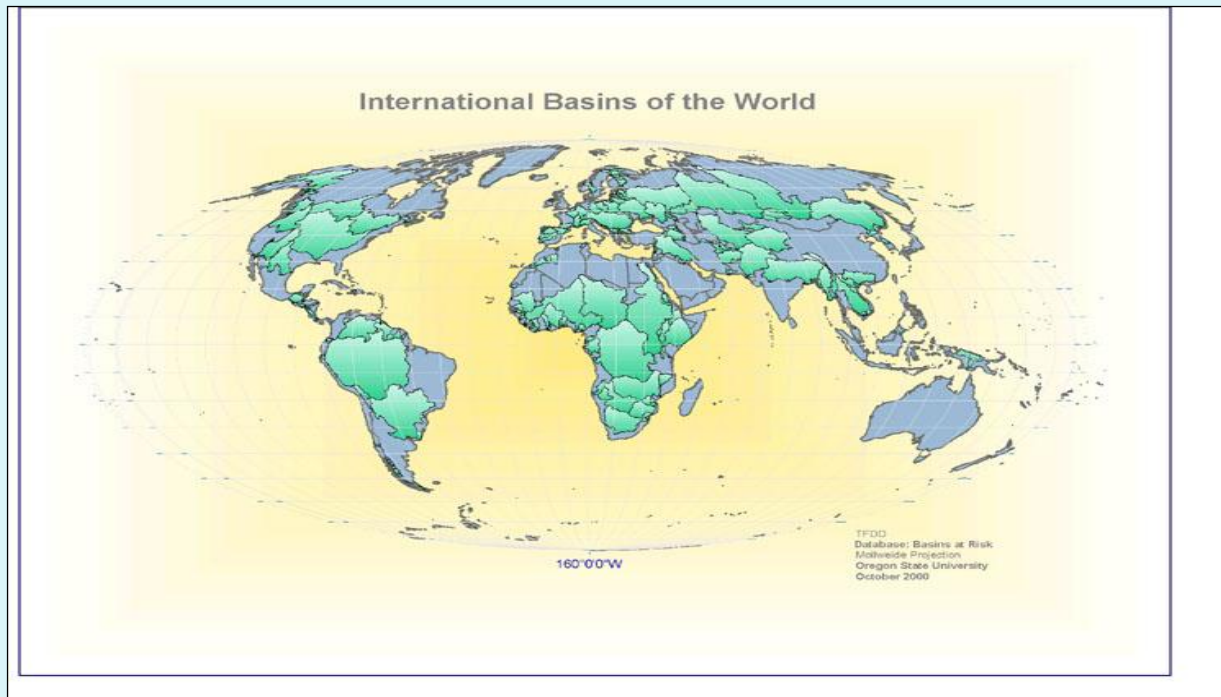
หัวข้อการนำเสนอ

1. ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ TNMC
2. การถ่ายโอนภารกิจหลักด้านการการบริหารจัดการลุ่มน้ำ
สู่ประเทศสมาชิก
3. กรอบความร่วมมือ MRC ของไทย และกรอบความร่วมมือ
ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง
4. ก้าวต่อไปของกรอบความร่วมมือ MRC

การบริหารจัดการลุ่มน้ำข้ามพรมแดน

การบริหารจัดการลุ่มน้ำข้ามพรมแดน

1997 UN Watercourse Convention

- Cooperation
- Equitable and reasonable utilization
- Avoidance of harm
- Protection of ecosystem

Global Policy Approaches To cooperation

- IWRM
- Hydro diplomacy
- UN Sustainable Development Goals on water “Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all”

1995 Mekong Agreement

- Cooperate on management, utilization and conservation of water and related resources in Mekong Basin
- Sustainable Development
- Equitable and reasonable utilization
- Obligation not to cause significant harm
- Cooperation and information exchange
- Prior notification, consultation and negotiation

ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ของ TNMC

2. ความเป็นมาของ TNMC

- ❖ เดิม คือ คณะกรรมการโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการ และอธิบดีกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ
- ❖ เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2544 คณะรัฐมนตรีมีมติเปลี่ยนชื่อ คณะกรรมการฯ เป็นคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย (TNMC) โดยมี รมว.ทส. เป็นประธาน และปรับปรุงองค์ประกอบ/อำนาจหน้าที่
- ❖ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2559 คณะรัฐมนตรีมีมติปรับปรุงองค์ประกอบ ครั้งล่าสุด ในส่วน (1) บทบาทและอำนาจหน้าที่ TNMCS (2) องค์ประกอบของคณะผู้แทนไทย

ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ของ TNMC

3. องค์ประกอบ TNMC

คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย(Thai National Mekong Committee : TNMC) องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่

1. องค์ประกอบ

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รองประธานกรรมการ
3. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
4. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
5. รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรน้ำในแผ่นดิน	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการสำนักงานประมง	กรรมการ
7. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
8. ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	กรรมการ
9. อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	กรรมการ
10. อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	กรรมการ
11. อธิบดีกรมการค้าระหว่างประเทศ	กรรมการ
12. อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
13. อธิบดีกรมเจ้าท่า	กรรมการ
14. อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
15. อธิบดีกรมอุตุวิทยามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการ
16. อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	กรรมการ
17. เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
18. นายชัยยุทธ สุขศรี	กรรมการ
19. นายสำเนียง เมืองนิล	กรรมการ
20. นายนิพนธ์ ธีธรรม	กรรมการ
21. นายสุรชัย ศศิสุวรรณ	กรรมการ
22. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	กรรมการและเลขานุการ
23. รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- ผู้รับผิดชอบงานคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย

ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ของ TNMC

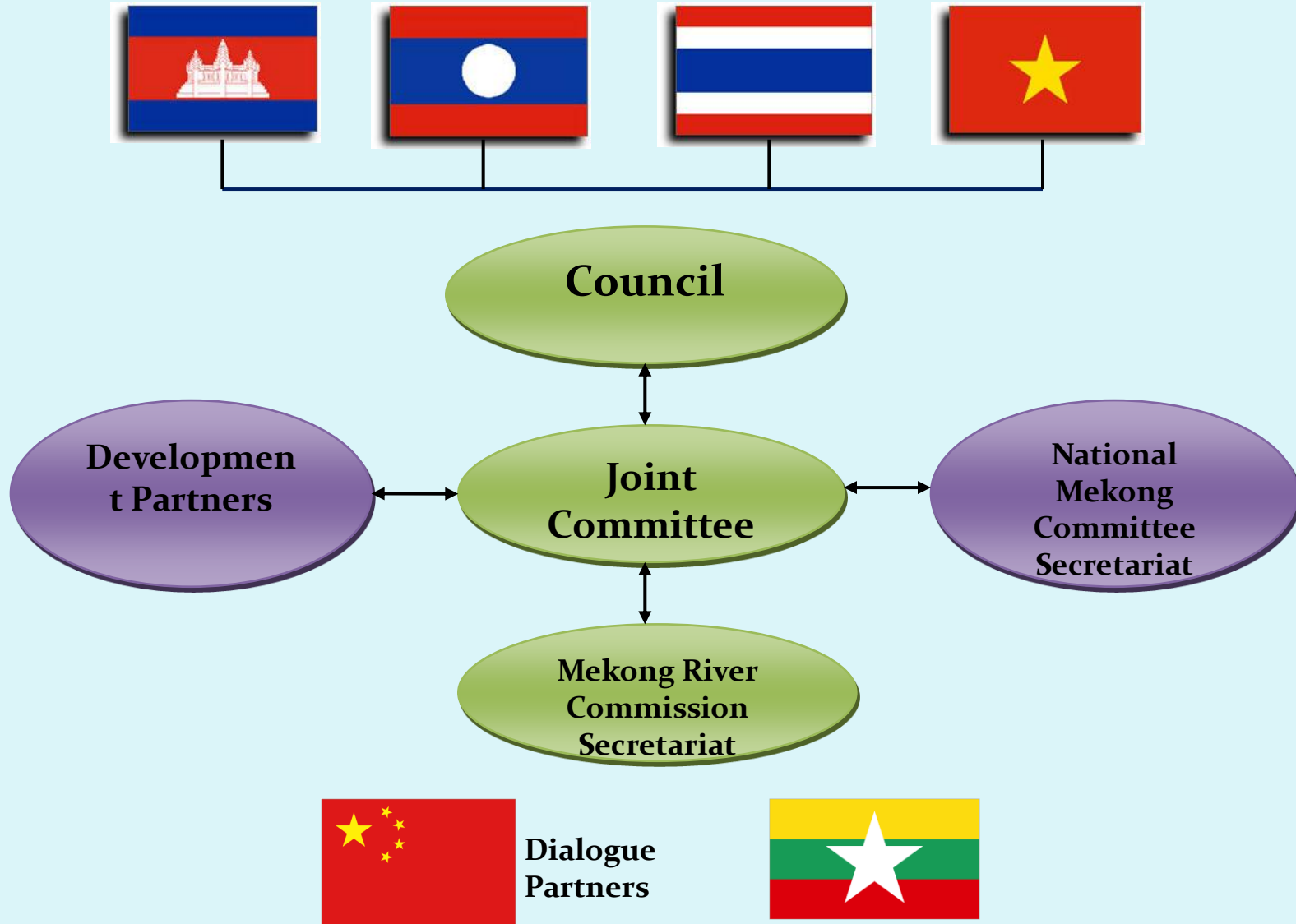

4. อำนาจหน้าที่

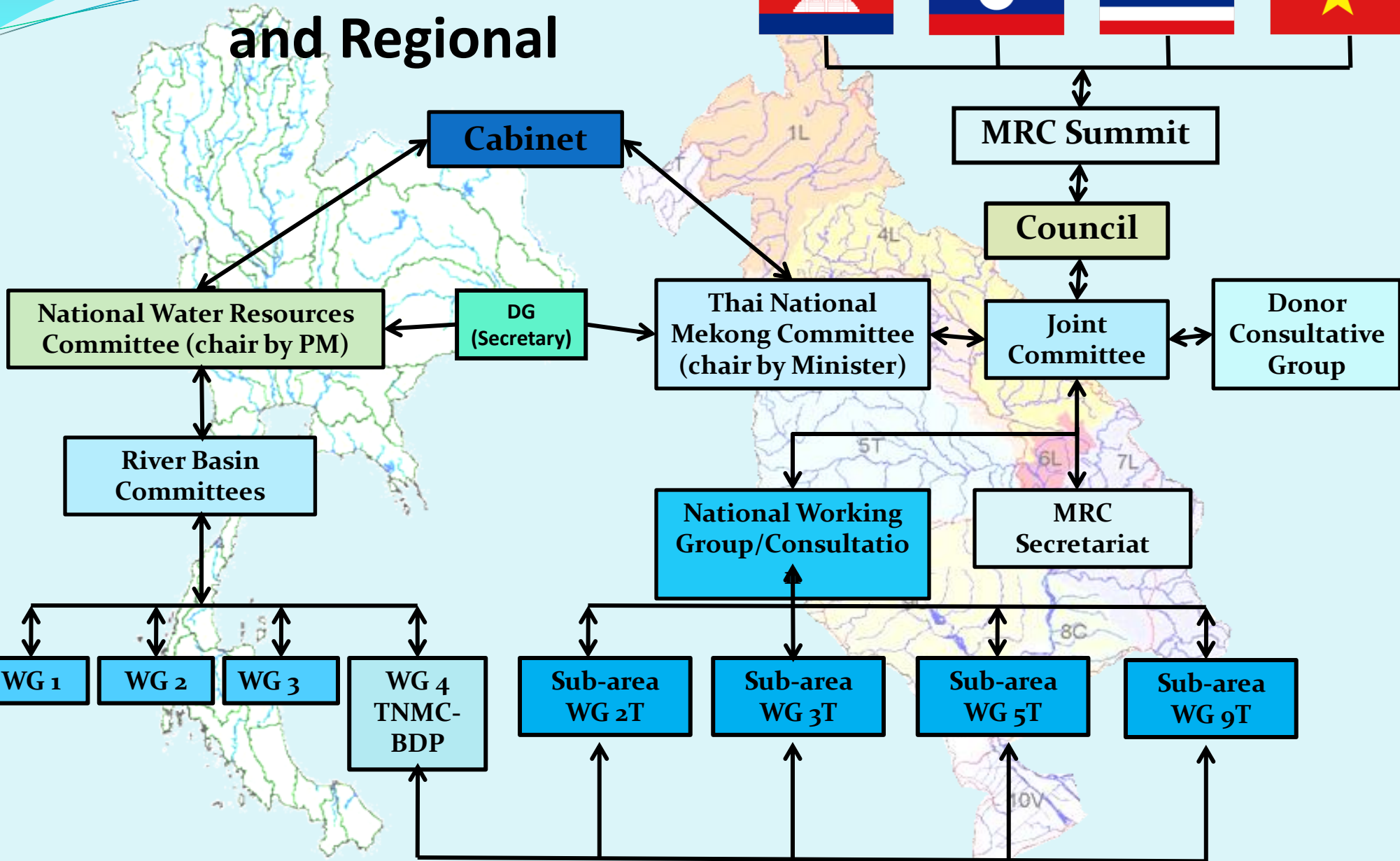
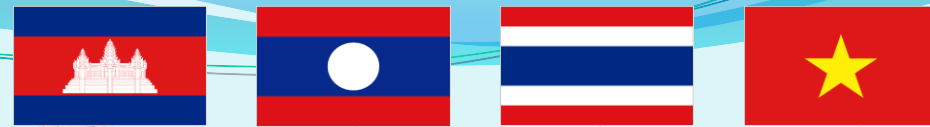
1. กำหนดนโยบาย ท้าทีและบทบาทของประเทศไทย ต่อพันธกรณีตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2538 และกรอบความร่วมมือกับองค์กรลุ่มน้ำนานาชาติ
2. พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อ แผนพัฒนาลุ่มน้ำ แผนงานและโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ของคณะกรรมการแม่น้ำโขง
3. เสนอแนะ แนวทาง วิธีการในกระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในลุ่มแม่น้ำโขงของไทย ให้สอดคล้อง กับกระบวนการการมีส่วนร่วมของประเทศภาคีสมาชิกในลุ่มแม่น้ำโขงตามพันธกรณีของความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2538
4. การดำเนินงานประเมินผล และเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหา และข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นภายใต้ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2538
5. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติงาน ตามที่คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยมอบหมาย

ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ของ TNMC

Linkage Local, National and Regional

การถ่ายโอนภารกิจหลักด้านการจัดการลุ่มน้ำสู่ประเทศสมาชิก

1. ทิวมา

1.1 การปรับเปลี่ยนภารกิจของคณะกรรมการจัดการแม่น้ำโขง

2500-2538

- WR Structures
- Basin Planning
- Water-use regulation

2538-2558

- Basin Planning
- Programme-base
- Water-use procedures

2558-2573

- Core River Basin Management functions : 5 functions

1.2 บริบทความเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความร่วมมือ

1.3 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการสนับสนุนของหุ้นส่วนการพัฒนา

1.4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของประเทศสมาชิก

การถ่ายโอนภารกิจหลักด้านการจัดการลุ่มน้ำสู่ประเทศสมาชิก

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้คณะกรรมการแม่น้ำโขงและประเทศสมาชิก สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาอย่างรวดเร็วในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

2.2 เพื่อเพิ่มศักยภาพและความเข้มแข็งของคณะกรรมการแม่น้ำโขงและประเทศสมาชิก ในการบริหารจัดการลุ่มแม่น้ำโขงตามพันธกรณีของความตกลงฯ อย่างยั่งยืน

2.3 เพื่อตอบสนองต่อบทบาทที่เปลี่ยนแปลงของหุ้นส่วนการพัฒนาและผู้อุปถัมภ์ (Donor) รวมถึงการลดลงของการสนับสนุนด้านการเงิน

การถ่ายโอนภารกิจหลักด้านการจัดการลุ่มน้ำสู่ประเทศสมาชิก

การถ่ายโอนภารกิจหลักด้านการจัดการลุ่มน้ำสู่ประเทศสมาชิก

3. กิจกรรมการถ่ายโอนภารกิจฯ ในชุดต่างๆ

ชุดที่ 1

2559-2563

- ชั้นเตรียมการ ระหว่างปี 2554-2558
- ถ่ายโอนภารกิจฯ จำนวน 5 กิจกรรม
- หน่วยงานดำเนินการ : ทน. / สสช.

ชุดที่ 2

2564-2572

- ชั้นเตรียมการ ระหว่างปี 2559-2563
- ถ่ายโอนภารกิจฯ จำนวน 4 กิจกรรม รวมถึงกิจกรรมภายใต้แผนการดำเนินงานระดับประเทศ
- หน่วยงานดำเนินการ : ทน. / คพ. / ปม. / จท. / ชป.

ชุดที่ 3

2573 เป็นต้นไป

- ชั้นเตรียมการ ระหว่างปี 2564-2572
- ถ่ายโอนภารกิจฯ จำนวน 4 กิจกรรม
- หน่วยงานดำเนินการ : ทน. / จท.

การถ่ายโอนภารกิจหลักด้านการจัดการลุ่มน้ำ สู่ประเทศสมาชิก

4. การดำเนินงาน

4.1 เมื่อวันที่ 19 เม.ย. 59 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการ “การดำเนินงานรองรับการถ่ายโอนภารกิจหลักด้านการบริหารจัดการลุ่มน้ำ จากคณะกรรมการแม่โขงให้แก่ประเทศสมาชิก สำหรับงบประมาณในการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ขอให้จัดทำเป็นแผนงบประมาณแบบบูรณาการ และจะมีการจัดสรรงบประมาณตามภารกิจ/อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ

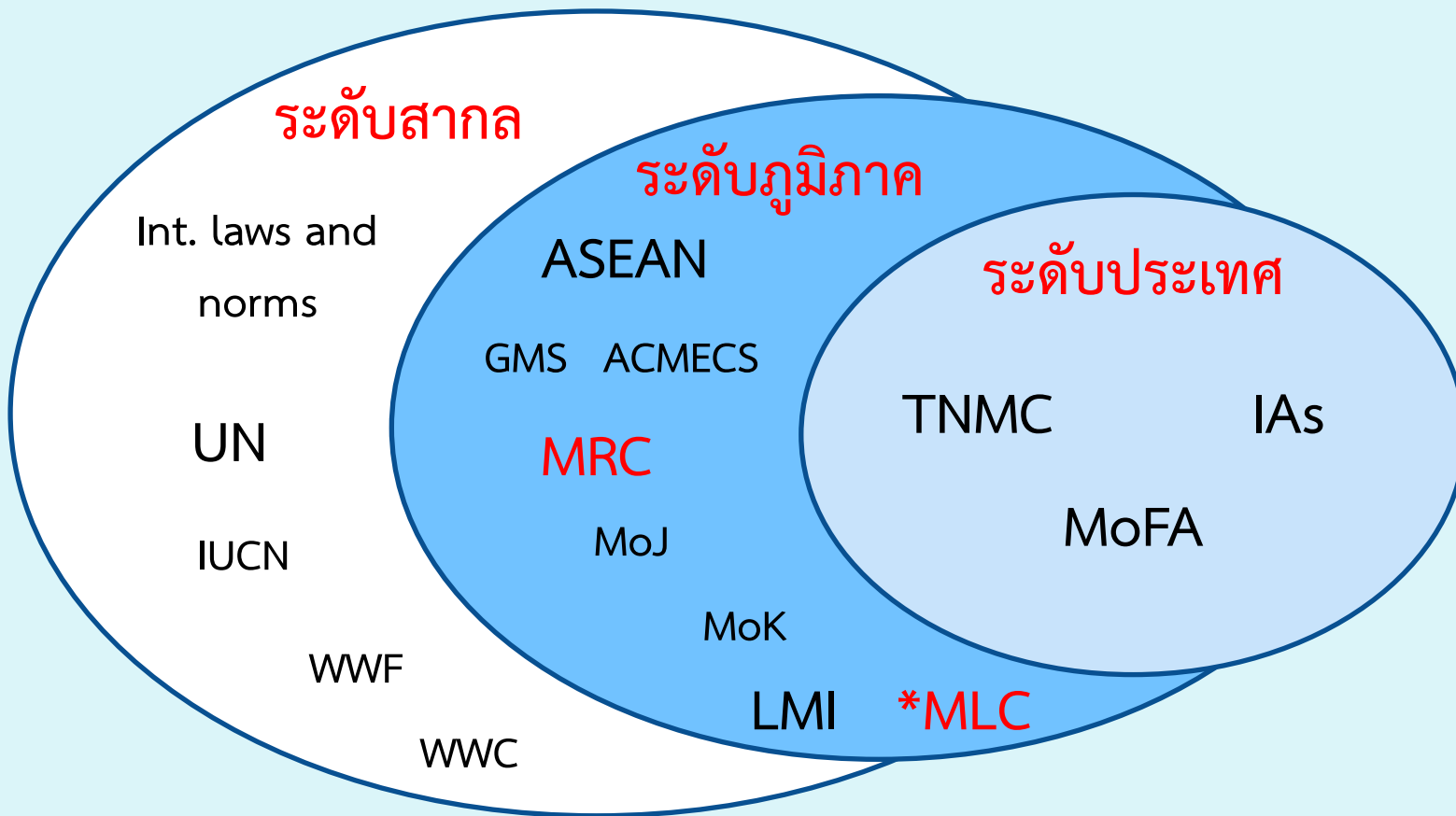
4.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับการประสานให้ดำเนินการตั้งงบประมาณ เพื่อดำเนินงานรองรับการถ่ายโอนภารกิจหลักๆ

4.3 กรมทรัพยากรน้ำ ได้รับจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินงานรองรับการถ่ายโอนภารกิจหลักๆ ทั้งในส่วนภารกิจประจำและแผนปฏิบัติการระดับประเทศ (National Indicative Plan : NIP)

กรอบความร่วมมือ MRC ของไทย

และกรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง

บริบทที่เกี่ยวข้อง

- NEXUS
- ES, EBM
- TEEB
- SEA
- TB EIA
- CCA
- SE
- IWRM
- HD
- Integration

กรอบความร่วมมือ MRC ของไทย

และกรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง

ผลการดำเนินงานที่สำคัญ TNMC

1. การดำเนินงานตามระเบียบปฏิบัติการใช้น้ำ จำนวน 5 ฉบับ ครอบคลุมความร่วมมือด้านสารสนเทศ ปริมาณน้ำ คุณภาพน้ำ การใช้น้ำ และการพัฒนาโครงการในลุ่มน้ำ
2. การศึกษาการจัดการและพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน รวมถึงผลกระทบจากการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำ ในแม่น้ำโขงสายประธาน (Council Study)
3. การศึกษาผลกระทบและติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำใน แม่น้ำโขงสายประธาน (TNMC Study)
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาลุ่มน้ำโขง ค.ศ. 2016-2020
5. กลยุทธ์คณะกรรมการแม่น้ำโขง ค.ศ. 2016-2020
6. แผนปฏิบัติการระดับประเทศ ค.ศ. 2016-2020
7. การปรึกษาหารือล่วงหน้าโครงการไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรี และดอนสะโฮงของ สปป.ลาว
8. ระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำ และแผนงานโครงการต่างๆ
9. ความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจา องค์กรลุ่มน้ำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรอบความร่วมมือ MRC ของไทย

และกรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง

กรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (Mekong-Lanchang Cooperation : MLC)

หัวข้อ	รายละเอียด	
1. การก่อตั้ง	พหุศจิกายน 2558 หลักการพื้นฐาน : ฉันทามติและความเท่าเทียม	
2. วัตถุประสงค์	1) สนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมในอนุภูมิภาค 2) ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน 3) ลดช่องว่างการพัฒนาของประเทศในภูมิภาค 4) ส่งเสริมการสร้างประชาคมอาเซียน	
3. สาขาความร่วมมือ	<u>3 สาขา</u> คือ 1) การเมือง 2) เศรษฐกิจ 3) สังคม <u>5 ประเด็นที่มีความสำคัญลำดับต้น</u> 1) ความเชื่อมโยง 2) ความร่วมมืออุตสาหกรรม 3) ความร่วมมือเศรษฐกิจข้ามพรมแดน 4) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 5) การเกษตรและลดความยากจน	
4. โครงสร้างการดำเนินงาน/กลไกการทำงาน	การประชุมระดับผู้นำ รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่อาวุโส และคณะทำงาน	

กรอบความร่วมมือ MRC ของไทย

และกรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง

กรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (Mekong-Lanchang Cooperation : MLC)

หัวข้อ	รายละเอียด
5. นโยบายของไทย	<ol style="list-style-type: none">1) การมียุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกัน2) การเพิ่มคุณค่าต่อกรอบความร่วมมืออื่นๆ3) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อมนุษยธรรม และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อน
6. ผลการดำเนินงานที่สำคัญ	<ol style="list-style-type: none">1) โครงการเร่งด่วน จำนวน 40 รายการ ที่สำคัญ คือ โครงการจัดตั้ง ศูนย์ความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำ ณ กรุงปักกิ่ง (การแลกเปลี่ยนข้อมูล การทำวิจัยร่วม การสร้างศักยภาพเพื่อรับมือภัยธรรมชาติ)2) พิจารณาจัดตั้งกองทุนแม่โขง-ล้านช้าง (MLC Fund) จำนวน 300 mUSD3) เงินกู้แบบมีเงื่อนไขผ่อนปรน จำนวน 10,000 ล้านบาท4) เงินกู้พิเศษ จำนวน 10,000 ล้านบาท5) การหรือการจัดตั้งคณะทำงาน จำนวน 3 คณะ คือ (1) ด้านความเชื่อมโยง (2) ด้านการลดความยากจน (3) ด้านทรัพยากรน้ำ แต่ยังไม่มีการตกลงใดๆ

ก้าวต่อไปของกรอบความร่วมมือ MRC

1. มุ่งเน้นการดำเนินงานตามภารกิจหลักด้านการจัดการลุ่มน้ำ จำนวน 5 ด้าน
2. ลดขนาดองค์กร MRC และลดการพึ่งพาหุ้นส่วนการพัฒนา ภายในปี ค.ศ. 2030
3. เพิ่มภารกิจ/บทบาทของคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติ ทั้งในด้านกิจกรรม/โครงการ งบประมาณ และบุคลากร
4. มุ่งเน้นการดำเนินงานในประเด็นคาบเกี่ยวของความมั่นคงด้านน้ำ พลังงาน และอาหาร (NEXUS) ในบริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
5. การติดตามและประเมินผลกระทบข้ามพรมแดนจากการพัฒนา
6. ผลักดันการดำเนินความร่วมมือ “การทูตเรื่องน้ำ” และเชื่อมประสาน การดำเนินงานร่วมกับกรอบความร่วมมืออื่นๆ ในภูมิภาค

Q and A